

Գ Ա Յ Ր Ե Ն Ի Ք

10
Փարայ

Օ Ր Ա Թ Ե Ր Թ

10
Փարայ

Հայրենիք ամեն օր կը հրատարակուի, տարեկան գինն է Պոլսոյ եւ գաւառաց համար 7 արծաթ մեծիտ կանխիկ. գաւառական ք. յաւարութեան ծախքը մեր վրայ է: Վեցամսեայ եւ եռամսեայ բաժանորդք ալ կը նշանակուին:

Լրագրոյս վերաբերեալ գիր կամ նամակ պէտք է ուղղել առ Տեր-Խմբագիր Ռիզա փաշա խան Բ. 14: Խմբագրութեան ուղղեալ գիր ետ չեն տրուիր: Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 դրուշէ. անկի անգամի համար սակարկութիւն կը լայ:

Ա Ջ Գ Ա Յ Ի Ն

ԿԱՐԾԻՔ ԺԵ.

ԲԱՐՈՋԻՉԻ ՄԵՐ-ՊԱՀԻԻ ԵՒ ԱՐԱՐՈՋԻԹԻՆԻ ՁԵՆԻՊԱՅԻ

Եթէ Մեծ պահքի նիհար օրերն եւ Չատկի պարարտ օրերն դարձեալ առանց Պատրիարքի անցընելու ազգային վիշտն ունեցանք, դէթ միտմարական էր տեսնել մեր մի քանի արժանաւոր եկեղեցականներ, որք ամեն տարիներէ աւելի կարծես այս տարի, մասնաւոր ճիշդ թափեցին մեծ պահոց օրերուն մէջ իրենց իմաստուն եւ բարոյալից պերճախօս քարոզներով, սփռեցին եւ քաջալերեցին Հայ ժողովուրդն՝ վառելով նոցա որտիմ մէջ կրօնի եւ հայրենեաց սիրոյն կրակ: Մեր մասնաւոր ունկնդրութեամբ լսած քարոզաց մէջ յիշատակութեան եւ շնորհակալեաց արժանի գտինք Իսկիւտարի մէջ Ս. Կարապետի քարոզիչ Գեր. Մատթէոս Եպիսկոպոս Իզմիրլեան, որ նշանաւոր է թէ իւր կարգալցաց մէջ անբասիր կուսակրօնութեամբ, եւ թէ ժողովրդական բեմախօսութեամբ ըն. որոյ շնորհիւ կրօնական ամենաբարձր ճշմարտութիւններն, որ ինքնին անհասկանութեան հանգամանքն ունին իրենց դրօշմ, ժողովրդին հասկնալի կը լինին: Պէշկիթաշի քարոզիչն՝ Գեր. Խորէն սրբազան, որ արդէն հանրածանօթ է իւր բանաստեղծական եւ ճարտասանական քարոզներով: Վարդապետաց մէջ լսեցի Ղալաթիոյ քարոզիչ եւ դպրոցաց տեսուչ Արժ. Յովսէփ վարդապետ Այվազեան, որ բանիբուն եւ գործունեայ եկեղեցական մ'է: Գում-գարուի դրօշ քարոզիչ Արժ. Եղիշէ վր. Այվազեան եւ ոչինչ ընդհատ բարոյալից եւ իմաստալից քարոզներով միտմարեց իւր ազգատիկ հօտն. ինչպէս նաեւ Թովմ-գարուի մէջ Արժ. Վարդան վարդապետ, որ իւր ժողովրդին սիրոյն չափ ջերմեւանդ բեմախօսութեամբ սփռեցին գիտցաւ իւր ունկնդիրներ: Այս տարի կէտիկ-վաշայի ճարտար քարոզիչ Արժ. Կարապետ Մ. վարդապետն՝ հիւանդութեան պատճառաւ չկարաց իւր իմաստուն ու եռանդուն քարոզներով միտմարել իւր սիրելի ժողովուրդն, որ ամեն օր խումբ խումբ իւր մահճին քով շուտ առողջութիւն մաղթելու կը վիճար: Եկեղեցական

դասուն սոյն միտմարելի հանգամանքն ամեն թաղի եւ գաւառի մէջ փայլեցաւ շնորհաւ: Մեզ նման եկեղեցական կամ կրօնական ազգ մը պարտի լաւ մշակել կրօնական զգացումներ. զի ազգային ընկերական եւ իշխանական կազմակերպութեան մէջ ազգին միութեան միակ կապն եւ գոյութեան միակ պայմանն է մեր ազգային կրօնք: Բայց մեր կրօնական դասն որ ազգին մէջ այժմ ազգին փափաքանոց համաձայն լիազօր խօսելու գործելու մենաշնորհեալ միակ դասն է, վերջին ատեններս կարծես անկեալ, լքեալ եւ խախտ ընելով մէկ կողմ քաջալու մնալու չափ կը զիջեցաւ դիրք մը բռնած է, անտարբեր դիտելով պապական ճիշդութիւնը բնական հետեւողներու հետեւողի նման Հայաստանի ամեն գլխաւոր կեդրոններու մէջ ծաւալումները, եւ Պօրտի միաբնակարան նորանոր «հայակալ» առաքելութիւնները: Եւ ցարդ զարմանալի է որ իրենց աչքին առջեւ ամեն օր կաղմուած աշխարհական ընկերութեանց գրական, խմբագրական հաստատութեանց ծաւալարանաց հակառակ դեռ կրօնական ծաւալարան մը չկարացին հաստատել թէ ինքզինքնին զօրացնելու եւ թէ հակադէմքու համար լատինական եւ լատերական ծաւալարանաց ազգակուլ ջանքեր: Մեր մեծ պահոց քարոզի գումանակալեաց հետ, ազգային եկեղեցականաց պայտօնին եւ պարտուց նուազ համապատասխանող լքեալ, անկեալ, անտարբեր եւ կը զիջեցաւ վիճակին եւ այդ վիճակին հետեւանքն եղող ապագային եւ պատմութեան առջեւ իրենց ծանրակշիռ պատասխանատուութիւնն յիշեցնելով կը բաւականանանք. զի պիտի խօսինք Ազգային ծաւալարաններու հարկին վրայ: Զի ազգ մը մինչեւ որ իւր բոլոր դասակարգերն այլ եւ այլ զօրաւոր ծաւալարաններու շնորհիւ իւր քաղաքակրթութեան մեծ գործին համար միահամուռ գործակցութեամբ չնախապատրաստէ, իւր գործունէութիւն միշտ կը մնայ ապարդիւն. նուազ տեսական, զուրկ վարկէ եւ վստահութենէ:

Այս Չատկին ալ ամեն կարգի պաշտօնական եւ ոչ-պաշտօնական ազգայինք իրենց «լամուրէթեան» համոզումներով Պատրիարքական ձեռքպագի արարողութիւնն հանդիսապէս կատարեցին Զրխալըմի

մէջ: Եթէ այսպէս՝ լոկ կաղանդի, Ծրնունդի, Չատկի առթիւ Պատրիարքական ձեռքպագի արարողութիւն մ'ընելով պիտի գոհանանք կամ Պատրիարք ունեցած պիտի ըլլանք. եւ այսպէս Եռասուփեան վարչութիւնն ալ իւր եռասուփեան պատգամներ արժեցնելու, ազգայնացնելու համար բաւական պիտի լինի մեզ Պատրիարքական կուռք մը շինելով, ցըրնելով. այս ոչ ապացոյց է թէ մենք կը սիրենք մեր Պատրիարք. եւ ոչ երաշխաւորութիւն մ'է թէ Պատրիարքն ի Պատրիարքարան պիտի վերադառնայ, եւ ոչ ալ նշան է թէ ազգային պաշտօնական գործունէութիւն կամ Ազգային դիւանապետութիւն կայ: Հինգ խոշոր ամիսներ անցան, եւ Եռասուփեան վարչութիւն դեռ չկարաց Բ. Դուռն կամ Պատրիարքն համոզել եւ Ազգին ու Տէրութեան շահեր կամ կարծիքներ համաձայնեցնել, որով Ազգային վարչութեան մեքենայն կամ զեկն քան զԵռասուփեան վարչութիւն աւելի կարող ձեռքի մը յանձնելու անմիջական հարկն աւելի ակներեւ եւ աւելի ստիպողական եղաւ, եւ հայ ազգ. ակներեւ ճշմարտութիւն չտեսնելոյ չափ անհուտ կամ անտարբեր մնալն մեր Ազգային դիւանակցութեան ժխտումն է: Թողլով զի դեռ ճակատագրային օրինօք կառավարեալ ազգեր առողջ դիտակցութիւն ունենալու կամ դեռ չատ քաղաքակրթական երեւելի եւ աներեւոյթ հոգեփոխումներու պէտք ունին. սակայն դեռ վարչութիւն չկարմիր ամիսներէ ի վեր Երեսփոխանութիւն գումարելու հրապարակաւ խոստումն չգործադրուելուն համար, եւ այսպէս կը թողու որ Ազգն ու ժողովուրդը անիշխանական անստուգութեան մէջ մըտաւանջի: Եթէ Եռասուփեան վարչութիւն կերակայէ դեռ անորժանօք հաւտալ եւ հաւատացնել թէ քիչ առնենք Հայոց Պատրիարքին Բ. Դուռն ներկայացուցած ինն առաջարկութիւններուն ամենքն ալ պիտի յաջողի գործադրել եւ այսպէսով Հայոց Պատրիարքին հրաժարելու պատճառներն բառնալով Հայոց սիրելի Պատրիարքն ի Պատրիարքարան դարձնել մենք այդ տեսակ հաւատացեալներէն չենք կարող լինել. զի այդ հաւատքին արժանաւոր գործ չտեսնուեցաւ ցարդ. եւ եթէ Բ. Դուռն Հայոց Պատրիարքին մի քանի առաջարկութիւններն գործադրեց, չէ թէ յանուն վարչութեան էր այդ այլ յանուն Հայոց Պատրիարքին: Հետեւ

Լապէս Եռասուֆեան վարչութեան ձեռք
Հայոց Պատրիարքն յԱթոռ վերադարձնե-
լու վարչական վարդապետն գործեր, զը-
րոյցներ, փափուքներ, ոչ այլ ինչ են,
բայց եթէ ժողովուրդն քննենք, որո-
րեւոյս սին ջանքեր և ներել Եռասուֆեան
վարչութեան որ իւր քաղաքագիտական
«թրաշն» Հայոց ազգին անիշխան գըլ-
խոյն վրայ սորվի: Եռասուֆեան վարչու-
թիւն ազգային գործերն տարտղնէն,
չփոխելէն զատ ուրիշ ընելիք չունի: Ինքն
էր որ ժամանակին վարչական տարտա-
մուծեամբ մը Սոյ խնդիրն մինչև հոս
հասոյց. և ով գիտէ թէ ինքզինքն այս-
պէս բանի գործի վրայ պահելու համար
Սոյ խնդիրն այսպիսի վիճակի մէջ ձգե-
լու առիթ չէ եղած: Թէ Եռասուֆեա-
նի անշահասէր և ազգասէր ոգին պան-
ծալի հոշակ մ'ունեցած լինի. սակայն
հոգը չէ թէ ջատկին ձեռքադրի երթա-
լով Պատրիարքին, Պատրիարք ունեցած
չլինինք, բաւական է որ Եռասուֆեան
վարչութեան Ատենապետ տէտղոսին
փառքը վայելելէ չը զրկուի և Բ. Դրան
կամ վիւքէլային առջև «էրմէնի միլէթին
բուհանի վէ ճիսմանի մէճլիսլէրին պաշ-
րէյիզի» ճանչցուի իթամիյէի Ազան:
Չատկուան եռանդուն ձեռքադրի արա-
րողութիւնն անշուշտ ապրիլին Հայոց Պատ-
րիարքն ի Պատրիարքարան բերելու նոր
ու վարդապետ տարածայնութեան մը ըզ-
ձահմայն կը լինի անշուշտ: Սակայն վար-
չութիւն թող լաւ հասկնայ թէ ժողո-
վուրդին սիրտն մեծապէս կոտրած է
առանց Պատրիարքի Չատկին ալ անցնե-
լուն համար: Բայց Եռասուֆեան վարչու-
թեան համար կամ կարմիր հաւկիթ մը
կոտրեր կամ Հայոց սիրտը. մի և նոյն
բանն է: 0ՇԻՆ

Երջնկա 1882 մարտ 20

... Խմբագիր տէր,

Ի նպաստ Եկեղեցաց Ս. Ներսիսեան
գիշերօթիկ վարժարանիս՝ ինչպէս ու-
րիշ անդամներ նոյնպէս և յայս նուազ՝
ներգացի պողաճի ազնիւ արհեստաւորը
իրենց մէջ հանգանակելով զրկած են
մեզ 12 թօփ՝ եօթ ու կէս լիպրանոց Ա-
մերիկայի կտաւ, վարժարանիս որք և

ԿԱՐՄԻՐ ՏԱՆ ԱՍՊԵՏԸ

Լ.

ՄԵԽԱԿ ԵՒ ԴԵՏԵՈՒՂԻ

(Շար. տես թիւ 987)

Ինչ. այս առնել ուր Մօրիս ամենա-
քաղցր հաճոյքով խիստ շատ անգամ այ-
ցելած էր, այս տունը զոր իւր երկրա-
ւոր դարաւոր համարած էր, արիւնալից
խարդաւանութեանց որջ մեղած էր: Եւ
իրեն եղած ընդունելութիւնը կեղծաւո-
րութիւն, և Գեորգիարէի բոլոր սէրը եր-
կիւղի արդիւնք էր:

Պարտիզին ճամբայները մեր ընթերցո-
ղաց յայտնի են արդէն. Մօրիս անկիւնէ
անկիւն կը դեգերէր լուսնոյ լուսէն ա-
զատ մնալու համար, և գնաց այն վան-
դակին ետին ծածկուեցաւ ուր առաջին
անգամ բանտարկուած էր:

աղքատիկ սանուց ճերմակեղինաց հա-
մար:

Մայրաքաղաքիդ պանդուխտ սոյն Ե-
րեզացի եղբարք՝ իրենց վառ եռանդն և
ջերմ սէրը ամեն պարագայից մէջ միշտ
յայտնած են իրենց հայրենասիրութեան
սոյն վսեմ գործին նկատմամբ: Յիշուի
չնայելով ներկայ ժամանակիս դառնու-
թեան իրենց սոյն ինքնայոժար նուիրա-
տութիւնը՝ այլոց նախանձելի օրինակ
մէջ. նաև հաւաստի նշան մը թէ իրենց
նժդհահոլութեան բաղադրադ և տխուր
աւուրց մէջ անգամ՝ երբեք չեն մոռնար
իրանց Մայր հայրենիքը. և ի մասնաւո-
րի միշտ յիշել Մեծին ամմահ Ներսէսի
պատուական ոսկերց դամբարանն եղող
յիշատակաց արժանի այս հաստատու-
թիւնը և ի նմա պատասպարեալ գիւղա-
կան մանկտին, որը Երեզայի ապագայ
լուսաւորութեան մշակները պիտի լինին:

Ահա սոյն կէտերը ի նկատ առնելով
մեր անհուն շնորհակալութիւնը իրաւամբ
կը ժառանգեն, իսկ վարժարանին անմեղ
սանուց մշտնջենական օրհնութեան մըր-
մունջը և աղօթից մաղթանք անդադար
կը մատուցուին առ Բարձրեալն Աստ-
ուած, որ իրենց պանդուխտ բարերա-
րաց կեանք անասան պահէ, և վերա-
դարձունէ զնոսա ի ծոց իւրեանց սիրել-
եաց:

Յուցակ հանգանակողաց

Մեծ. աղայք	772
Տաքէս Դուրուղեան	400
Կարապետ Չափա՛եան	90
Մ. Գաբրիէլ Մ. Հայրապետեան	83
Մարուք Շէրոյեան	80
Մեօրովպ Մարգարեան	60
Սիմօն Աբրահամեան	20
Համբարձում Մարգարեան	20
Յովհաննէս Մանանեան	20
Սուքիաս Թուղաճի	20
Յակոբ Ճիվէլէկեան	40
Նշան Դադարեան	40
Աթանաս Վարդանեան	40
Դէորդ Մկրտիչեան	40

Գումար

533

Նաև մեր Պօլսեցի ազգայիններէն
Մեծ. Կարապետ և Դրիդոր էֆէնտիք
Շամտանճեան 24 հատ ֆէս. Յովակիմ

Այո վանդակը Գեորգիարէի բնակած
յարկին ճիշդ դիմացն էր:

Սակայն լոյսը այս իրիկուն փոխանակ
երիտասարդ կնոջ ամայի սենեակը լու-
սաւորելու, պատուհանէ պատուհան կը
պտտէր: Մօրիս դիպուածով կէս բաց-
ուած վարդադոյրի մը մէջէն Գեորգիարէն
տեսաւ. որ աճապարանք խել մը բա-
նեւ կը դնէր պարկի մը մէջ և որուն
ձեռքը դէնք մը կը վալլէր:

Վանդակին ծայրը ելաւ աւելի աղէկ
տեսնելու համար սենեակին ներսը: Բո-
ցավառ կրակ մը կար սենեակին մէջ, որ
Մօրիսի ուշադրութիւնը հրաւիրեց. Գե-
որգիարէ թղթեր կը վառէր:

Այս միջոցին դուռ մը բացուեցաւ և Ե-
րիտասարդ մը Գեորգիարէի սենեակը մտաւ:
Մօրիս ի սկզբան այնպէս կարծեց թէ
այս մարդը Տիքսմէր էր:

Գեորգիարէ կ'ընէր անոր վաղեմ. ձեռքէն
չունեց և երկուքը մէկէն իրարու դիմաց

էֆ. Ստամպուլուեան 1 թօփ կտաւ Ա-
մերիկեան նուիրեցին:

Որոց ևս ըստ վերնոյն ի դիմաց սա-
նուց մատուցանելով անհուն գոհունա-
կութիւն, ու մեր շնորհակալեաց հաւաս-
տին, կը խնդրուի որ բարեհաճիք սոյնը
հիւրասիրել Ձեր ազգագուտ թերթի
մէջ յօրինակ այլոց բարեսիրաց:

Մնամք աղօթարար

ՀՄԱՅԵԱԿ ԵՊԻՍԿ. ԴԻՄԱՔՍԵԱՆ

... Խմբագիր Տէր,

Խնդրեմք որ հաճիք հետեւեալ աղքն
հրատարակել Ձեր ազգագուտ թերթի
մէջ, ընդունելով մեր յարգանաց հաւաս-
տին:

Աղգ. Հայ. Ընկ. Կեդր. Գործ. Ժողովոյ

Ատենապետ Ատենապետ

Ս. Գ. Հարէնց Տ. Մ. Մամիկոնեան

Ա 2 Դ

Պ. Մկրտիչ Գ. Արքիւսեան Աղգա-
նուէր Հայուհեաց ընկերութեան երկ-
րորդ հաւաքիչ կարգուած է, երաշ-
խաւորութեամբ Մեծ. Գարեգին էֆ.
Պաղտատեանի, զոր կը ծանուցանեմք
ի գիտութիւն ազնիւ բաժանորդաց:
Կ. Պօլիս, 2 ապրիլ 1882

Յունաց Գեր. փոխանորդը իւր հետ
ունեցաւ իւր վարդապետ և քանի մը
ժողովականներ, փոխադարձ այցելու-
թեան եկաւ երէկ յԱղգ. Պատրիարքա-
րան:

Մեր Գեր. փոխանորդ հայրը մեծարա-
նօք ընդունեց զայն, իւր հետն ունենա-
լով Կրօն. գործոց խորհրդական Գեր. Տ.
Սիմէոն Ս. արքեպիսկոպոսը, Սեբաստիոյ
առաջ. Գեր. Տ. Պետրոս Ս. արքեպիսկո-
պոսը և ուրիշ քանի մը եկեղեցականներ:

Յունաց Գեր. փոխանորդը երկու աղ-
դաց բարեկամական յարաբերութեանց
վրայ ըստ սովորութեան խօսեցաւ, ցաւ
յայտնելով Պէշիկթաշի դէպքին վրայ որ
երկու աղգաց մէջ ցրտութեան առիթ
եղած է:

Յետոյ Մայր եկեղեցի իջնելով, աղօ-
թեց և մեծ շքով ու փառաւորութեամբ
իւր տեղը վերադարձաւ:

Կեցան, մեծ յուզման մը ենթարկեալ:

Ինչ էր արդեօք այս յուզումը. Մօրիս
չէր կարող դուշակել. անոնց խօսելու
ձայնը մինչև անոր չէր հասներ:

Բայց յանկարծ Մօրիս աչքովն անոր
հասակը քննեց. եւ ինքնիրեն

— Ասիկա Տիքսմէրը չէ, ըսաւ:

Եւ արդարեւ եկողը նիհար և կարճա-
հասակ էր: Իսկ Տիքսմէր շօրաւոր և
բարձրահասակ էր: Նախանձը զարմանա-
լի դերեր կը խաղայ:

— Այո, Տիքսմէրը չէ, կրկնեց ինք-
նիրեն. իբր թէ այսպէս կրկնելու բռնա-
դատող մ'ըլլար զինքը Գեորգիարէի խո-
րա մանկութեանը համոզուելու համար:

Մօրիս պատուհանին մօտեցաւ. բայց
որքան կը մօտենար, այնքան աղէկ չէր
տեսներ. իւր ճակատը բոցի նման կը
վառէր:

Ոտքը սանդուխտ մը դպաւ. պատու-
հանը եօթը կամ ութը ոտք բարձրու-

Վաղը Գուգ-գարունի դրսի եկեղեցւոյն տօնախմբութիւնն ըլլալով, Գեր. Լուսին. եան Սրբազան Ս. պատարագ պիտի մատուցանէ, և նոյն եկեղեցւոյ քարոզիչ Այվազեան Գեր. Եղիշէ վարդապետի ծայրագունութեան աստիճան պիտի տայ:

Մայրաքաղաքիս Սերվիական Վսեմ. դեսպանը Գեր. Լուսինեան սրբաղանի այցելութեան գնաց առջի օր Ի Պէշիքթաշ:

Գեր. Լուսինեան Սրբազան Պէշիքթաշի գերեզմանատան խնդրոյն վրայ խորհրդադակցելու համար Վսեմ. Նէճիպ փաշայի այցելութեան գնաց երէկ Ի կայսերական պալատն:

Ն Ե Ր Ք Ի Ն

Պետական բարձրաստիճան անձերէն Արիֆ փաշա որ զանազան գաւառներու մէջ կուտակալի պաշտօն վարած է, առջի օր կայսերական պալատը կանչուելով, Վեհ. Սուլթանին մասնաւոր շնորհացն արժանացեր է:

Նօրտէնֆէյտի դուռնութեամբ առաջին միթրայեօզ մը որ Թօփհանէի գործարանին մէջ շինուած է, Ալի Սաիպ փաշայի փնջու Վեհ. Սուլթանին ներկայացուելով, Սուլթանը հրաման ըրեր է որ Պալատան մօտերը փորձ մ'ընեն որպէս զի Խըն ալ ներկայ գտնուի, Այս մասին շատրաստութիւններ սկսած են ըլլալ:

Ժամանակէ մը Ի վեր ոստիկանութիւնը Հայտար փաշայի շոգենաւին մէջ մեքենագործութիւն ընող Հալիլ անուն անձի մը վրայ կասկած ունենալով, Խատիգիւղի ոստիկանութեան տեսուչ Շաքիր պէյ որոյ յաջողակութիւնը չուրացուիր, սկսաւ զայն հալածել: Ուստի Զատիկ տօնին օրը Շաքիր պէյ Հալիլի տունը մտնելով, խել մը մեծագին բաներ գտաւ, որոց մէջ կը գտնուին գընդապետ Իզէթ պէյի գոհարեղէնները որոյ Պօլսոյ մէջ ունեցած ապարանքը անցեալները գողերէն կողոպտուած էր: Այս վերջինները 3-է հարիւր ոսկի և մեծագումար գոհարեղէն գողցած էին: Քննութիւնը հաստատեց թէ Հալիլ

թիւն ունէր, սանդուխտ առաւ և պատին կըթնցուց: Յետոյ վրան ելաւ և վարագոյրին ճեղքէն սկսաւ նայիլ:

Քննութեան սենեկին անձանթը 27-28 տարեկան, կապոյտ աչքով և վայելուչ կերպարանքով երիտասարդ մ'էր. որ գեղանի կնոջ ձեռքէն բռնած անոր հետ կը խօսէր և արցունքը կը սրբէր:

Մօրիսի թեթեւ շարժումը պատճառ եղաւ երիտասարդին պատուհանին կողմը նայելու:

Մօրիս զարմացման աղաղակ մը զսպեց երբ տեսաւ որ անձանթը Շաթըլէի հրապարակի իւր խորհրդաւոր ազատաւորն էր:

Այս միջոցին Քննութեան ձեռքը անձանթին ձեռքէն քաշեց. կրակարանին մօտեցաւ և ապահով եղաւ որ բոլոր թղթերը այրած էին:

Մօրիս ալ չկրցաւ դիմանալ. մարդս շարժարող ամեն տեսակ կիրքերը, սէր,

խուճ մը գողերու աւանդապահ (ետթագ) եղած էր. այս գողերը մեծաւ մասամբ նորատի աղիկներէ կը բաղկանար, որոնք հարուստ ընտանիքներու մէջ սպասաւորութեան կը մտնէին: Ոստիկանութիւնը այժմ Թաթմա անուն աղիկ մը կը փնտռէ որ նոյն գողութեան ատեն Իզէթ պէյի տունը սպասաւորութիւն կ'ընէր:

Սթամպուլ կրէ թէ մայրաքաղաքիս պարսկական հիւպատոս Նէճիպ Ալի խանի պաշտօնակութեան պատճառը մայրաքաղաքիս պարսկ վաճառականաց գանդապետներն եղած են, որոց Մօհսին խան այլ ևս չկարենալով հանդուրժել, զայն պաշտօնակը ընել պարտաւորեց է:

Փար կրէ թէ Վեհ. Սուլթանին առաջին քարտուղար Բէշիտ պէյ անուղղակի տրոց վարչութեան ժողովին մէջ Օսմանեան պատուիրակի պաշտօն պիտի վարէ:

Փար գարձեալ կը պնդէ թէ մայրաքաղաքիս Պուլղարական գործակատարը խել մը դիտողութիւններ ըրած է առ Բ. Գուգ և Սթամպուլի հրատարակութեան հակառակ անոնց ստուգութիւնը կերպաւորէ:

Շէյխ-Իւլ-Խալիֆ պաշտօնէութեան ժողովին 580 խնդրագիր տրուել է մէկ տարւոյ մէջ. 400 վճիռ և տեղեկագիր վերաքննութեան ատենին յանձնուել են:

Պաշտօնէայներ ընտրելու պաշտօն ունեցող ժողովը 1000 աղերսագիր, հեռագիր և տեղեկագիր ընդունել է. 285 խնդրագիր Բուսնի-Բաղադակէրի ճիւղին և 300 հատալ Անատոլու Բաղադակէրի տրուել են:

Նուսրէ Բրէս Լիպր լրագրէր Սօֆիայէն նամակ մ'ընդունած է որմէ կը տեղեկանամք թէ Սքոպլէֆ զօրավարը փարիզի մէջ ոչ միայն Սերվիական այլ և Պուլղարական պատգամաւորութիւն մալ ընդունել է, որոյ մատուցած ուղերձին Ի պատասխանի յայտարարել է թէ Պուլղարիոյ մէջ յեղափոխութիւն ծագելու ատեն Գարատուլ-Տաղի, Իրէտնա-Կօրաի և Պալքաններու գիծը անմիջապէս ամրացնել պէտք է: Նոյն գիծէն Խալիֆ կրնայ սլաւեան Սարակուսա ըլլալ, բաւական է որ նորա բնադիրները սպանիացուց չափ հայրենասէր լինին:

Վրէժխնդրութիւն, նախանձ, բոցեղէն ակաւաններով անոր սիրտը կը գեղուին. յանկարծ պատուհանը բացաւ ուժով և սենեակը ցատկեց:

Մի և նոյն միջոցին երկու ատրճանակ կուրծքին վրայ գետեղուեցան:

Քննութեան այս աղաղակէն ետին դարձաւ և Մօրիսը տեսնելով լուռութեան դատապարտուեցաւ:

Պարոն, ըսաւ անտարբերութեամբ երիտասարդ. հասարակապետականը այն անձին որ իւր կեանքը երկու անգամ զէնքին ծայրը դրած էր, դուք կարմիր ծան ապետն էք:

Եթէ այն ըլլամ, պատասխանեց ասպետը:

Եթէ այն էք, ըսել է դուք քաջ և հանդարտ անձ մ'էք. երկու բառ պիտի ըսեմ ձեզի:

Խօսեցէք, ըսաւ ասպետը առանց ատրճանակն անդին առնելու:

Ռուսիոյ դեսպանը 13 օրէն ֆեթրուս պուրկ պիտի մեկնի:

Ուրբաթ առաւօտ Սուլթան Պայազիտ պատժական ատենին նախագահ Սուրուրի Էֆէնտիին նշած սենեկին ներքեւ հրդեհ պատահելով ամբողջ տունն այրեր, և 30 տարիէ Ի վեր հաւաքած գրքերը ու կարասիներն ալ հոյ ճարակ եղեր են. կը կարծուի թէ այս հրդեհը թշնամութեան արդիւնք է:

Նախարարապետ Սայիտ փաշա հինգշաբթի օր Վեհ. Սուլթանի կողմանէ պալատը կանչուելով, ինչ ինչ կարևոր հրամաններ ընդունեցաւ, և անմիջապէս Բ. Գուգը դառնալով նախարարաց Ժողով գումարեց:

Բուրիէ կրէ թէ կառավարութիւնը շատ մը միթրայեօզ ծովաւորներ շինել յանձնարարել է մայրաքաղաքս գտնուող Պ. Պէրտամ ամբրիկային:

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Ս. ֆեթրուպուրկ 14 ապրիլ

Ս. ֆեթրուպուրկի ժաւհալը այս առաւօտ կը ծանուցանէ թէ Ռուսիոյ կայսրը որոշել է որ թագադրութեան հանդէսը օգոստոս ամսոյ մէջ կատարուի:

Կայսրութեան բոլոր բարձրագոյն պաշտօնատարները մայրաքաղաքն երթալու հրաման ընդունել են, այս առթիւ ըլլալիք մեծ արարողութեանց ներկայ գտնուելու համար:

Ջրոյ կը պտտուի թէ Սքոպլէֆ և Չէրնայէֆ զօրավարները որոնք ուրիշ գլխաւոր համալսարանաց հետ Մօսկուա կը գտնուին, ատենաբանութիւններ ըրեր են:

Գահիրէ 13 ապրիլ

Բ. Գուգը Ասապի ծովախորշը Խալիֆոյ տրուելուն վրայ խիստ շատ բացատրութիւն խնդրեց Եգիպտական կառավարութեանէն: Այս առաւ լրագիրները կը հաւաստեն թէ կառավարութիւնը վերջնական և գոհացուցիչ պատասխան մը կը պատրաստէ:

Սուլթանի համար որոշեալ շատ մը ըսպայներ Սրապի պէյի դէմ սաստկապէս բողոք բարձին: Այս մասին երկու օրէ Ի վեր պտտած զրոյցները բոլորովին անհիմն են:

Դուք կրնաք զիս սպաննել. բայց չպիտի սպաննէք մինչև որ ճիշտ բառանամ, կամ թէ առանց պառաւուր չպիտի մեռնիմ: Եթէ պառաւ, հաղարաւոր մօրդիկ որք այս տունը կը պաշարեն, տասը վայրկենի մէջ մօխիւր պիտի դարձնեն զայն. ուստի ատրճանակը վարդէք և մօխիկ ըրէք ինչ որ պիտի խօսիմ տիկնոջ:

Քննութեան: Ըսաւ ասպետը.
Ինձի, մրմնջեց երիտասարդ կինը.
Այո, ձեզի:

Քննութեան արձանէ մ'աւելի գունատ, Մօրիսի թեւէն բռնեց. Մօրիս մերժեց:

Դիտե՛ք տիկին ինչ որ ապահովեցնել ուղեցիք ինձի, ըսաւ Մօրիս խորին արհամարհանօք. Հիմա կը տեսնեմ որ դուք ճշմարիտը խօսեցէք. իրաւ Պ. Մօրանը չէք սիրեր եղեր:

(Շարունակելով)

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

ԳԵՂԱՐԱՆ Պ. Հ.
ՔՐԻՏԻԿԱՆ ԵՂՔԱՐՑ

Երկար ժամանակէ ի վեր՝ գեղավաճառու-
թեան եւ գեղադործութեան զբաղելով՝ հասա-
րակութիւնը գոհացնելու համար մեր ձեռքէն
եկած ջանքը խնայած չըլլալն յայտնի է մեր
պատմութեան յաճախորդաց եւ բոլոր հասարա-
կութեան ։ Այս անգամ ալ, մեր յօդոյ յա-
ճախորդաց գիւրդութիւն մ'ըլլալու համար դե-
ղարան մը բանալու փափաքելով, շատ տարի-
ներէ ի վեր ամենուն ծանօթ եղող մեր Պօլսոյ
Եփեսոս-ձամիթի թիւ 26 միջերանոցէն զատնոյնպէս
Կ. Պօլսոյ Կամուրջին գիւմացը 77 թիւ Պ. Հ. Քիւ-
նիկեան եղբարք» անուամբ գեղարան եւ մը-
թերանոց (տէքսթիլ) մ'ալ բացած եմք, ուր
յայտնայ, Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ քիմիական
չաղադրութիւններն ու զանազան գեղերը,
եւ խնամով շինուած, եւ ամենէն ընտիր տե-
սակներէն զատնոյն եւ ածան գնով կը ծախսու-
նան ։ Ատոնցմէ զատ, ամեն ատեն գործած-
ուած զանազան տեսակ գինի, քօնեաք եւ ու-
րիշ ըմպելիք ինչպէս նաեւ ձկան իւղ եւլն. եւ
այլն միշտ կը գտնուին, ինչպէս նաեւ ամեն
անակ գործիքներ ։ Եկած գեղադործ խնայող
թարմ գեղերով, ածան գնով եւ մեծ խնամով
կը պատրաստուին ։ Ատոնցմէ զատ, գեղարա-
նին վերնայարկը բժշկաց համար յատուկ տեղ
որոշուած ըլլալով, հիւանդութեան մը համար
բժշկի հետ խորհրդակցելու ուղղով անձինք, մեր
գեղարանը գալով, ամեն կերպով օգուտ կը
տեսնեն ։ Նոյնպէս մինչեւ ցարդ կառքով պը-
տրտող եւ իրենց ճարտարութեամբ ամենուն
ծանօթ եղող հռչակաւոր ատամնաբոյժ Պ. Կրէ-
կուար Զամի եւ Ֆոքա եղբարք եւս, մեր դե-
ղարանին վրայ իրենց համար զատ տեղ մը
յատկացուցած ըլլալով, ամեն օր առաւօտէն
մինչեւ իրիկուն ակոսներու եւ լինտերու վե-
րաբերեալ ամեն տեսակ ցաւեր ու հիւանդու-
թիւններ կը դարմանեն ։

ԿԼՈՒԱՌ
(ՆԱԽԿԻՆ ՔՕՆԹԻ ԵՒ ՇԱՀԻՆԻ)
ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԾԽԱԽՈՏԻ
ԵՒ ՍԻԿԱՐԻ

109. ԿԱԼԱԹԱ ՍԱՆՏԵՔՏԵԼԱՐ ՓՈՂՈՑ .109

Սոյն գործարանին մէջ մեծ խնամով կը
պատրաստուին Եփեսոսի ընտիր բերքերէն ա-
մեն տեսակ աղիւ ծխախոտ եւ հոտաւետ սի-
կար, որուն ստուգութեան կրնան փորձով վը-
կայել ամեն ճաշակի տէր ծխողներ եւ հաս-
տատել թէ մեր հռչակաւոր գործարանն իրա-
ւամբ արժանացեալ է իւր նոր անուանակո-
չութեան այն է «Կլուառ», վասն զի իւր նը-
մանեաց մէջ մըրմամբ յաղթանակած եւ
«Կլուառ» ստացած է ։

Թէ գաւառներէն եւ թէ օտար երկիրնե-
րէն տրուած հրամաններն ինչ քանակութեամբ
որ ըլլայ, փութանակի եւ ճշդիւ կը գոր-
ծադրուին ։

Գինեւն խիստ չափաւոր են ։

Մասնաւորապէս Եւրոպայ զրկուելիք ապ-
րանք ազատ են Պանտրօլի տուրքէն ըստ մաք-
սային օրինաց ։

Մեծ վաճառատուն ի Կալաթա, Սանտը-
ճըլար փողոց թիւ 109 ։

Մասնաճիւղ ի Պօլսոյ Պալադ-բազար թիւ 165 ։
ՏԵՄԻՐՔԱՔՈՒԼԵԱՆ ԵՂՔԱՐՑ

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒՐԱՆՈՅ

Այս հիւրանոցն հաստատեալ է Մահ-
մուտ-վաշալի վարի կողմը, կամրջին մօտ,
Հաճի-կէօշէք մզկիթին դէմը Մօլա-թաշը
փողոց թիւ 10. ապահով մաքուր ու
օդաւետ է, և գինեւն չափաւոր. ընտա-
նիք ալ կրնան հանգիստ ընել. ունի ճա-
շարան և սրճարան մը ամեն ազգի
լրագրերով զարդարեալ. Պօլսոյ մէջ
այսպիսի հիւրանոցի մը նմանը չկայ,
վերջապէս ըստ ամենայնի դո՛հ կըլլան
յաճախորդք ։ Ապտ - իւլ - ձէլիլ

Ա. Զ. Դ

Անդրիանուպօլիս Պատմաճըլար խանը «Հօ-
թէլ Բուժէլի» անուն պանդոկ մը բաղուած է
Թագուր աղա Թաղուորեանի տնօրէնութեան
ներքեւ, ուր կը գտնուին մաքուր անկողին-
ներ, զրօսարան, երգեցիկ աղջկուհք, ճաշա-
րան եւ ամեն տեսակ ընտիր ըմպելիք ։

Պօլսէն եւ այլ գաւառներէն Անդրիանու-
պօլիս գալող աղգայինք շատ գոհ պիտի ըլլան ։

Ա. Ա. ՍՈՒՐԻՆԵԱՆ

ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՑՈՒՆ ՆՊԱՐԵՂԵԱՑ ԵՒ ԵՒՐՈ-
ՊԱԿԱՆ ՈՒՅԵԼԻՑ ԸՄՊԵԼԵԱՑ

Կ. Պօլսոյ, Մըսըր-Չաքըլի քով Թահ-
միշ փողոց, թիւ 70

Այս նոր վաճառատան մէջ կը գտնու-
ւին նպարեղինաց ամենէն ընտիր տեսակ-
ներն, Սիպերիոյ առաջին կարգի կա-
րագ իւղ, խահուէ, շաքար, պանիր,
ձէթ, բէթրօլի կաղ, բրինձ, լուբիա,
սպարմաշէթ մոմ, օսլայ, աճառ, ձիթա-
պտուղ, մաքառնա, բաթաթէս, Եւրո-
պայէն յատկապէս բերել տրուած զա-
նազան աղած ձկներ, Մալակայի, Պօր-
տոյի և Շամբանիոյ գինիներ, քօնեաք
և այլն և այլն ։

Գինեւն չափաւորութեան և կշռոց
ճշդութեան մասին պատուարժան յաճա-
խորդք ըստ ամենայնի դո՛հ պիտի լինին,
վստահ եմք որ աղին աղգայինք այս-
պիսի հայկական վաճառատուն մը պիտի
քաջալերեն, չդիմելով օտարին. որով ի.
բենց գործնական ազգասիրութեան օ-
րինակն ընծայած պիտի լինին ։

Մայրաքաղաքիս թաղերէն, արուար-
ձաններէն առ մեզ ուղղեալ յանձնարա-
րութիւնք փութով և սովորական ճշգու-
թեամբ կը կառարուին ։

ՀԱԼԱԹ-ԻՈՅ ՊՕՐՄԱ

Օսմ. Գոնա. Գոց. երէկ իրիկուն	14- 3
» » Բաց. այս առաւօտ	-
ՀՆԹԱՅՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՅ	
Սօսիթէ ժէնէրալ Անգլ. Լիւր.	5-32
» Օթօման » »	4- 7
Կ. Պօլսոյ Պանքան » »	10-5
Քրէտի Ժէնէրալ » »	7- 5
» 1865 (Մութոն) » »	75-
» 1869 (Բինար) » »	69-
» 1872 (Պօն տիւ թրէզօր)	27-
» 1873 (Բինար) » »	64-
Թրամվայ Օսմ. Լիւր.	3-55
Թղթադրամ » »	825
Բուժէլի երկաթուղի Ֆրանք	54-30
Լաւրիւս » »	155-

ՀՆԹԱՅՔ ԴՐԱՄՈՅ

(Օսմ. ոսկին 100 դուրոշէն)

Անգլիկ. ոսկի	110- 8
Գաղղիական »	87-28
Բօլ »	90- 3
Քրիմից »	51-25
Գարպօն թուղթ	8-98
Գարպօն արծա.	90- 8
Մէճիաթէ	107-38
Վեցնոց.	124-30
Հինգնոց.	207-35
Մէթալիք	205-

ԱՐՄԷՆ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Որ Եւրոպայ գինի շինելու արհեստը
ուսած է, այս անգամ՝ Անդրիանու-
պօլիս յատուկ գինի շինելով և մայրա-
քաղաքս բերելով խիստ ընտիր տեսա-
կէն, փոքր և մեծ քանակութեամբ կը
վաճառէ Ղալաթիա Խուրչունլու Կոն-
թիւ 15 վաճառատունը ։

ՏԵՐ-ԻՄԵԱԳԻՐ

Մ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

Ճիգափաշա խան քիւ 14

Փ Ա Ն Ա Ս Է

ԳԵՂ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԵՒ ԳԵՂ ՍԱՄԱՐԱՑՈՅՆ

Կը ծախուի թին սեան եւ ընկերաց Ամերիկեան վաճառատունը ի Ղալաթիա Կ. Պօլսոյ ։
Փանասէն իւր օգտակարութեամբն, ինչպէս Ամերիկայի եւ Եւրոպայի, նոյնպէս եւ Թուր-
քիոյ ալ եւ ալ կողմերը մեծ ընդունելութիւն գտած է ։

Փանասէն գեղացւոյն եւ գաւառացւոյն բժիշկն ու բարեկամն է, եւ մեծ օրհնութիւն
մը համարուած է այն տեղերուն համար, ուր բժիշկ ու դեղ եւ դարման հազիւ կը գտնուին ։
Փանասէն բուսեղէններէ բաղադրեալ լինելով՝ բոլորովին անվնաս է ։ Փանասէն այրածին ցաւը
կ'առնէ ու քիչ ատենի մէջ կը բուժէ ։ Նոյնպէս և մարմնոյն կտրուած ու ճմլուած տեսե-
րուն ցաւն ու բորբոքը շուտով կ'անցնէ ։

Ձղային, յօդային եւ ոսկրային սաստիկ ցաւերը բուժելով՝ տաքնապիտի կը հան-
դարեցնէ ։ Ստամոքսի, փորի եւ աղեաց ցաւերը կը կտրէ ու պաղէ յառաջ եկած դժուարու-
թեանց առաջը կ'առնու ։

Փանասէն ակոյսի ստտիկ ցաւերը շուտով կը բուժէ ։ Մարմնոյն կտրուած կամ վիրա-
ւորեալ կողմերն առատ փանասէ քսելով շուտ կը բժշկուին ու կը գոցուին ։ Փանասէն կը
բժշկէ նաեւ փորնարութիւն, թանջք, հաղ, ջերմ, կոկորդի բորբոք եւ ուռեցք, մէջքի ցաւ
եւ այլ զանազան ականք, որոց սկզբնապատճառը չգրեթէ նոյնն են ։ Այսպէս կը վկայեն շա-
տեւ, որք փորձած են ։ Ընտանիք իրենց տան մէջ ու պանդուխտք եւ ճանապարհորդք իրենց
մօտ փանասէ պահելով եւ յանկարծական դժուարութեանց ատեն գործածելով՝ մեծ օգուտ
կը քաղեն եւ ծանր հետեւանաց առաջը կ'առնու ։ Փանասէն հեղուկ է, ար թէ՛ մարմնոյն
վրայէն քսելով եւ թէ՛ խմելով ալ բժշկութիւն կը գործէ ։

Գործածութեան կերպը հետն է ։ Գլխաւոր վաճառատնըն է, Ղալաթիոյ Լէնի-ձամիի դրան
կից Միլիտանիին Ամերիկեան վաճառատունը, նաեւ մայրաքաղաքիս գեղադործաց քով ու գա-
ւառներն ալ կը գտնուին ։